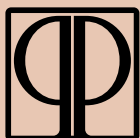


Educație. Comunitate. Patrimoniu european

Pro Patrimonio.

21 de ani pentru patrimoniul
cultural din România

RAPORT DE ACTIVITATE 2021



PRO PATRIMONIO

4	Viziunea
6	Echipa
8	Boardul
10	Harta cu lista proiectelor
12	60 de biserici de lemn
14	Biserica de lemn din Urși. 3 premii europene pentru patrimoniu
16	Educație pentru patrimoniu
20	Casa Enescu
26	Vila Golescu
30	Conacul Neamțu
36	SOS patrimoniu
38	Alte proiecte
40	Raport financiar
42	Parteneri, sponsori și finanțatori 2021

În Pro Patrimonio m-am înscris din simpatie. Aveam mare respect pentru ce fac ei și m-am bucurat când am avut șansa să-l cunosc pe președintele organizației, Șerban Cantacuzino, pe când era redactor-șef la revista *Arhitectural Review*.

Apoi am avut câteva proiecte, idei proprii despre niște lucruri cum ar fi proiectul 60 de biserici sau cel legat de meseriile tradiționale, iar boardul organizației le-a adoptat ca proiecte principale și, cu ajutorul acestei organizații, ceea ce era doar un gând sau o teorie a mea despre cum ai putea să acționezi a devenit mai palpabil și s-a dezvoltat fie pe direcția asta, fie în corelare sau în parteneriat cu multe alte organizații sau instituții.

Rezolvările cazurilor sau intervențiilor sunt întotdeauna atipice și nu pot spune că s-a născut o procedură care să rezolve problema patrimoniului, nici măcar în proiectele noastre de intervenție. Suntem depășiți de realitate și tot timpul e nevoie de ajutor și sprijin pentru că degradările sunt mai rapide decât puterea noastră de intervenție. Iar mentalitățile sau modul acesta de a înțelege intervenția sau patrimoniul chiar ca o activitate vie, nemuzeificată, reală, pe care o utilizezi în mod natural, e câteodată mai greu de înțeles.*



* Extras din interviul acordat *Historia*:
historia.ro/sectiune/general/articol/patrimoniul-cultural-din-romania-este-o-chestiune-de-siguranta-nationala

Arhitectura servește societatea. Clădiri de patrimoniu salvate și integrate firesc în economia vieții contemporane, educație pentru tineri, meșteșuguri recuperate și comunități consolidate sunt direcțiile fundamentale în care Fundația Pro Patrimonio este extrem de activă.

Fundația caută, concepe modele, găsește și oferă soluții pentru patrimoniu ca resursă economică, culturală și de mediu. Pro Patrimonio este o organizație non-profit privată, fondată în anul 2000, care a oferit prin proiectele sale expertiză sau ajutor direct, la cerere, acolo unde instituțiile statului au neglijat sau nu au fost interesate să intervină.

În viziunea Fundației Pro Patrimonio, tradiția nu este un set de valori rigide, ea ne învață să învățăm despre propria identitate și cultura care ne-a modelat, ne formează în prezent și ne îndeamnă la gândire critică adaptată echilibrat și practic la viața contemporană. Astfel, ne incită la inovație, care se aplică peisajului cultural căruia îi aparținem.

Unul dintre obiectivele fundamentale pentru care Fundația Pro Patrimonio desfășoară o activitate susținută se referă la educarea și informarea proprietarilor, a comunităților și a publicului larg în spiritul respectului față de clădirile de patrimoniu și situri istorice.

Ce facem

Fundația derulează o serie de proiecte complexe ce se întind pe mai mulți ani și care au ca obiectiv principal conservarea, salvarea și reactivarea patrimoniului cultural, cu precădere arhitectural. Acțiunile se concentrează pe proiecte practice de protejare și reabilitare a patrimoniului, precum și pe implicarea și conștientizarea de către comunități a propriei identități, a memoriei și valorii moștenirii culturale.

O parte importantă din activitățile inițiate de Pro Patrimonio se adresează în mod special copiilor și tinerilor din zonele, uneori sărace și destructurate, în care desfășurăm proiecte de salvare, conservare și reabilitare a patrimoniului arhitectural.

Atelierele au ca scop educația și învățarea directă, prin experiment și creativitate, despre patrimoniul de arhitectură, memorie, identitate locală, relații între oameni, natură, clădiri și valori culturale.

Fundația desfășoară în prezent câteva programe de importanță națională și internațională, alături de o activitate permanentă de advocacy față de autorități și de consultanță și informare pentru publicul larg pe teme de *Baukultur* (cultura mediului construit).

Ce avem nevoie

Activitatea fundației are nevoie de sprijin financiar și de resurse umane. Perioada pe care cu toții o trăim este una extrem de dificilă pentru societate, prioritatea fiind să ne păstrăm sănătatea și să îi protejăm pe cei din jurul nostru. Cultura, educația și valorile de patrimoniu fac parte din mediul în care trăim și sunt esențiale pentru starea de bine (*wellbeing*) ce include o viață de calitate, pentru orașe sănătoase și durabile, pentru o societate matură și responsabilă.

Întregul nostru demers – toată activitatea civică, administrativă, dezvoltarea programelor, precum și derularea proiectelor pe care le întreprindem – este rezultatul unui efort comun, susținut financiar și în natură de entități private sau prin câștigarea unor concursuri de proiecte.

Dorim să creștem comunitatea din jurul activității noastre și să răspândim modelele, ideile și valorile Pro Patrimonio.

Pentru aceasta avem nevoie de susținere: poți deveni membru, poți dona, poți sprijini voluntar proiectele, poți promova mai departe ideile și activitățile noastre!

Echipa

Echipa permanentă din București



RALUCA MUNTEANU

Coordonator de proiecte în cadrul fundației din 2011, arhitect cu 20 ani de experiență în domeniul arhitecturii. Absolventă a Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, curs de master în cadrul Fachhochschule din Köln printr-o bursă DAAD, curs de Conservare și tehnici de restaurare a lemnului, organizat de Riksantikvaren Norvegia și ICCROM, din iunie 2020 membru expert al ICOMOS.



MIRELA DUCULESCU

Voluntar din 2011/ coordonator programe Pro Patrimonio din 2016, istoric de artă, lector dr. titular la Universitatea Națională de Arte din București. Activitate de cercetare în istoria arhitecturii și a designului, autor și editor de cărți și articole de specialitate, curator de expoziții naționale și internaționale de arhitectură și design, jurizare de concursuri pentru design, interesată de revitalizarea patrimoniului de arhitectură, meșteșuguri, regenerare urbană și spațiul public.



RALUCA MARTIȘ

Manager comunicare și marketing în cadrul fundației din 2017, inginer și economist, 20 ani experiență marcom. Ea este responsabilă pentru comunicarea integrată a Pro Patrimonio și comunicarea distinctă pentru proiecte; strângere de fonduri; crearea de conținut editorial pentru newsletterele fundației și comunicarea constantă. Pasionată de patrimoniu, arhitectură și societate, ea a fost imersată de peste 17 ani în sprijinirea și crearea de punți între aceste domenii și mediul de afaceri.



ANDREEA MACHIDON

Coordonator de programe educaționale din 2015, organizator evenimente și coordonator al proiectului Honest Goods din 2016, arhitect de interior, absolvent al UAUIM București, masterand al Academiei Adrianea de Arhitectură și Arheologie din Roma. Specializată în management cultural, trainer de programe educaționale pentru copii („De-a arhitectura”, EEMATICO & Himalaya Travel), ghid turistic-montan, coordonator de proiect în proiectul Grădina Istorică.



ADRIAN HARIGA

Coordonator programe din 2017, sociolog, cu peste 150 de proiecte, conferințe, expoziții și evenimente culturale implementate în ultimii 18 ani, interesat de utilizarea și valorificarea obiectivelor de patrimoniu, dezvoltarea comunităților locale, educație și digitalizare.

FLORENTINA TRANDAFIR

Director economic al Pro Patrimonio din anul 2004, economist licențiat în finanțe, bănci, contabilitate; a lucrat ca economist la postul de radio Guerrilla, a fost director economic la Ziarul Cotidianul și contabil-șef la Realitatea Media Together, în prezent este director economic la Rezolvator Team.

Echipa permanentă din teritoriu

Conacul Neamțu din Olari, OT:

Mariana Stancu, administrator

Nicolae Vărzaru și **Dan Olaru**, îngrijitori

Laura-Cristina Barbu, coordonator local „Future Acceleration Program”

Vila Golescu din Câmpulung, AG:

Lucica Muraru, administrator

Casa Enescu din Mihăileni, BT:

Paula Gavriluță, profesoară de muzică

Cristina Ifrim, profesor asistent “Academia de Muzică și Educație pentru Copii”

Adelina Ifrim, coordonator local „Future Acceleration Program”

Ruben Mardaru, administrator

Alți colaboratori apropiați

Mona Petre, graphic design și digitalizare,

Mihai Puică-Petrescu, colaborator programe educaționale,

Cristian Popescu, avocat, consultanță juridică,

Ruxandra Sacaliș, arhitect, colaborator documentare,

Smaranda Ilie, **Andreea Tincea**, **Luiza Simion**, **Anamaria Apostoiu**

și **Irina Novac**, trainerii la atelierele de educație de la Casa Enescu,

Alin Iacob, realizare materiale video,

Izabel Prundaru și **Sorin Prundaru**, îngrijire parc Golescu,

Florin Ganea, dulgher,

Aura Pandeale, **Nona Henți**, traduceri,

Cristian Dorobățescu, asistență IT & programare,

Valentina Băcu și **Georgiana Vlahbei**, coordonare proiect

In-Herit din partea fundației

Ioana Anghel, **Antonela Ghemu**, coordonare proiect „Concerte pe Siret”

Boardul



ȘERBAN CANTACUZINO (1928-2018†)

Fondator Pro Patrimonio, arhitect, istoric și critic de arhitectură, fiul lui George Matei Cantacuzino (1899-1960); personalitate complexă ce a lăsat o puternică amprentă asupra modernismului arhitectural românesc, membru al Institutului Regal al Arhitecților Britanici, Comandor al Ordinului Imperiului Britanic (CBE, UK) (1988), editor executiv al reputei reviste *Architectural Review* (1973-1979), specialist în conservarea patrimoniului, editor și autor a valoroase cărți de specialitate, medaliat pentru serviciu dedicat în cadrul Premiilor Uniunii Europene pentru Patrimoniu Cultural (2008).

**In memoriam/
Fondator și
ex-președinte
Pro Patrimonio**



ȘERBAN STURDZA (n. 1947)

Vicepreședinte Pro Patrimonio România din 2010, arhitect și restaurator reputat, președintele Ordinului Arhitecților din România (2002-2008), membru corespondent al Academiei Române - Secțiunea Arte, Arhitectură și Audiovizual (din 2010), promotor al învățării prin ateliere experimentale, interesat de meșteșuguri, trasee culturale, regenerare urbană și reabilitarea spațiului public. De-a lungul timpului, a coagulat în jurul său comunități interdisciplinare, în spiritul noțiunii de peisaj cultural.



NICOLAE RAȚIU (n. 1948)

Fondator Pro Patrimonio și președintele Consiliului Director Pro Patrimonio România, studii superioare în transporturi maritime și economie, om de afaceri, filantrop și iubitor al României, fiul fostului lider țărănist Ion Rațiu. Președintele Fundației Caritabile a Familiei Rațiu (The Ratiu Family Charitable Foundation), al Centrului Rațiu pentru Democrație din Turda, al Centrului Cultural Român din Londra (Romanian Cultural Center in London), Membru al Ordinului Imperiului Britanic (2015).



CAROLINE D'ASSAY (n. 1951)

Președinte Pro Patrimonio Franța, membru al Consiliului Director Pro Patrimonio România, restaurator de pictură, neobosit ambasador al patrimoniului construit și meșteșugurilor din România.



COSTIN BORC (n. 1965)

Membru al Consiliului Director Pro Patrimonio, licențiat al Universității Politehnica din București, în Inginerie Energetică (1989), masterat și doctorat la Universitatea din Wisconsin-Madison (1997 și 2001). Din 2000, lucrează în mediul privat de afaceri.



ANDREI POPOVICI (n. 1973)

Membru al Consiliului Director Pro Patrimonio, diplomă de informatician de la Universitatea Tehnică Darmstadt (Germania), doctorat la Institutul Federal Elvețian de Tehnologie din Zürich, specialist în ample programe de transformare în sectoarele telecom și financiar.



MARINA STURDZA (1944-2017†)

Membru al Consiliului Director Pro Patrimonio, distinsă cu Premiul Save The Children (România, 2010) pentru munca sa în domeniul protecției copilului, câștigătoarea premiului European Women of Achievement Humanitarian Award (2005).

Consiliul consultativ



ALEXANDRU TOMESCU (n. 1976)

Ex-membru al Consiliului Director Pro Patrimonio, violonist român de excepție, câștigător a numeroase premii naționale și internaționale la festivalurile de muzică clasică; implicat prin concerte și ateliere de muzică în salvarea patrimoniului de arhitectură.



NICOLAS TRIBOL (n. 1979)

Ex-membru al Consiliului Director Pro Patrimonio, peisagist urbanist, s-a format la Școala franceză de peisaj de la Blois. Din 2001 lucrează în România, în domeniul peisagisticii, fiind un foarte bun cunoscător al problematicei românești legate de peisaj.

Lista proiectelor



* Proprietate Pro Patrimônio

60 de biserici de lemn



Programul a început în 2009 și constă în intervenții de urgență și consultanță tehnică pentru bisericile de lemn din 4 județe (Vâlcea, Gorj, Sibiu, Hunedoara), majoritatea biserici de cimitir, deseori abandonate, toate clasate ca monument istoric și aflate în stare gravă de degradare structurală și artistică.

Programul se desfășoară în parteneriat cu Ordinul Arhitecților din România, Universitatea Națională de Arte din București, World Monuments Funds și este inclus în lista 7 *most endangered* al Europa Nostra.

Denumirea 60 de biserici de lemn sugerează amploarea fenomenului; în realitate, rezerva de biserici de lemn identificate și luate în atenție este mult

mai mare. Acțiunile de tip SMURD au loc cu multă muncă voluntară din partea preoților și a tinerilor, cu fonduri din donații particulare și cu implicarea comunității locale. Toate aceste operații de salvare au și o componentă socială, care urmărește reintegrarea bisericii ca obiect valoros de patrimoniu în viața parohiei, prin redeschiderea, utilizarea și întreținerea constantă a clădirii.

1. Gala de premiere European Heritage Awards, Veneția 2021, foto @ Europa Nostra.
2, 3. Biserica de lemn din Urși, foto Camil Iamandescu.

Biserica de lemn de la Urși. 3 Premii Europene Pentru Patrimoniu

- Proiectul de conservare-restaurare a bisericii de lemn din Urși, județul Vâlcea, parte din programul 60 de biserici de lemn, desemnat **laureat al Premiilor Europene pentru Patrimoniu/ Europa Nostra 2021, câștigă Marele Premiu/ Grand Prix și Premiul Publicului.**
- Viziunea asupra acestui proiect în care au fost implicate peste 250 de persoane timp de peste 11 ani se datorează arhitectului Șerban Sturdza, președintele Fundației Pro Patrimonio România. Acesta a mobilizat constant voluntari și specialiști implicați, a văzut în colaborarea cu sătenii din Urși o dorință constantă să își păstreze și conserve biserica lăsată de strămoșii lor.
- Pro Patrimonio mulțumește comunității de oameni inimoși din Urși, preotului paroh Șerban Constantin Valeriu, voluntarilor și profesioniștilor care au susținut proiectul pe parcursul anilor, precum și sponsorilor și donatorilor individuali, care au avut încredere într-un proiect complicat, cu multe necunoscute și limitări. Datorită tuturor, acest efort de cursă lungă a devenit un exemplu de bune practici în restaurarea unui patrimoniu de talie europeană.
- Principalii parteneri au fost Fundația Pro Patrimonio, Departamentul de Conservare și Restaurare a Operei de Artă din cadrul Universității Naționale de Arte București, Muzeul Civilizației Populare Tradiționale „ASTRA” Sibiu, Institutul Național de Fizică și Inginerie Nucleară „IRASM”, Ordinul Arhitecților din România, Asociația 37 și proprietarul bisericii, Biserica Ortodoxă Română.
- 25 mai: Proiectul căruia Fundația Pro Patrimonio i-a dedicat 11 ani de implicare – Biserica de lemn de la Urși, județul Vâlcea – este printre proiectele laureate ale Premiilor europene pentru patrimoniu / Premiile Europa Nostra 2021, categoria Conservare.



- Mai – septembrie: Derularea unei campanii media intense de anunțare a acestui premiu și de încurajare a votului online pentru Premiul Publicului.
- Iulie: Are loc slujba de resfințire a bisericii de lemn, monument istoric, cu hramul Buna Vestire și Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil.
- Iunie: Reprezentanții Pro Patrimonio sunt invitați la Guvernul României de către domnul Sergiu Hossu, șef al Cancelariei Primului Ministru, și domnul Liviu Brătescu, secretar de stat în Ministerul Culturii. S-au discutat modalitățile prin care putem promova și dezvolta sustenabil patrimoniul cultural; despre cum putem transforma proiectele de bună practică în politici publice, cât și despre cum putem contribui pentru a crea programe eficiente de salvare, conservare și valorificare a patrimoniului cultural.
- Pro Patrimonio a solicitat, dar fără rezultate practice: susținere financiară pentru implementarea proiectelor de restaurare a bisericilor de lemn din comunele Șirineasa și Cernișoara, județul Vâlcea, localități vecine cu satul Urși; recunoașterea și încurajarea meseriilor tradiționale din domeniul construcțiilor ca factor economic și social activ în sprijinirea culturii românești; crearea Muzeului Național pentru Arhitectură și Design la București pe Bulevardul Kiseleff nr. 35-37; spațiu gratuit la TV Național și Radio Național pentru promovarea proiectului premiat „Restaurarea bisericii de lemn din satul Urși, județul Vâlcea”, premiu european acordat de organizația internațională Europa Nostra.
- Mai – septembrie: Derularea campaniei naționale și internaționale de promovare a Premiilor Europa Nostra 2021 și de încurajare a votului pentru proiectul de conservare a Bisericii de Lemn de la Urși.
- 23 septembrie: La sediul Fundației Giorgio Cini din Veneția, în cadrul ceremoniei de decernare a Premiilor Europene pentru Patrimoniu / Premiilor Europa Nostra 2021, reprezentanți ai Comisiei Europene și ai Europa Nostra au desemnat câștigător al Marelui Premiu, dintre cele 4 Grad Prix, Biserica de lemn din satul Urși, județul Vâlcea – proiectul de conservare derulat de către Fundația Pro Patrimonio. Acest proiect a fost selectat și de publicul larg (aproximativ 7000 de cetățeni din UE) ca cel mai apreciat proiect de patrimoniu din Europa, luând Premiul Publicului. Modul de lucru a fost un exemplu de *slow design thinking*, de colaborare activă pe plan local, șantier-școală pentru peste 250 de persoane implicate. Proiectul a dus și la o mai bună înțelegere pe plan local cu privire la valoarea patrimoniului și un sentiment de grijă în cadrul comunității locale.
- Octombrie: Ecouri ale premiilor europene Europa Nostra obținute de Biserica de lemn de la Urși continuă prin câștigarea Marelui Premiu al Bienalei Naționale de Arhitectură 2021 de către președintele Fundației Pro Patrimonio, arhitectul Șerban Sturdza.
- Decembrie: La Ateneul Român, în cadrul Galei de Premiere a Anualei de Arhitectură București ediția a XIX-a 2021, Biserica de Lemn de la Urși a fost din nou recunoscută și apreciată. Distincția pentru Promovarea și Salvarea Patrimoniului a fost decernată Fundației Pro Patrimonio pentru reușita europeană a restaurării Bisericii de la Urși, iar premiul a fost ridicat de doamna Caroline d'Assay, Președinta Pro Patrimonio Franța.

Educație pentru patrimoniu



Unul dintre obiectivele fundamentale pentru care Fundația Pro Patrimonio desfășoară o activitate susținută, diversificată constant, se referă la educarea și informarea proprietarilor, a comunităților și a publicului larg în spiritul respectului față de clădirile de patrimoniu și situri istorice.

Educarea este în corelație cu îmbunătățirea și extinderea accesului publicului la monumentele istorice și fondul construit.

În mod firesc, toate activitățile noastre,

puse în practică prin numeroase ateliere cu tematici tot mai variate, au ca scop educația și învățarea directă, prin experiment și creativitate, despre patrimoniul de arhitectură, memorie, identitate locală, relații între oameni, clădiri și valori culturale.

O mare parte din atelierele inițiate de Pro Patrimonio se adresează în mod special copiilor și tinerilor din zonele, uneori sărace și destructurate, în care desfășurăm proiecte de salvare, conservare și reabilitare a patrimoniului arhitectural (Vila Golescu din Câmpulung, Conacul Neamțu din Olari, Conacul Peticari-Davila din Argeș etc.)

CE AM FĂCUT ÎN 2021

„Școala de peisaj, artă și sunet” la Casa George Enescu de la Mihăileni

- Reprezintă un proiect cultural al Fundației Pro Patrimonio co-finanțat de AFCN, partener UiPath Foundation.
- Iulie: Proiectul de salvare și activare culturală a Casei Enescu continuă cu pregătirea spațiului exterior, curtea casei, prin derularea a două ateliere concentrate în jurul noțiunii de peisaj și a resurselor practice și creative oferite de acesta sub numele de „Școala de peisaj, artă și sunet”.
- 28 iulie - 2 august: Are loc „Atelierul de Peisaj și Artă” pentru reamenajarea curții Casei Enescu. Au fost refăcute alături de 5 voluntari aleea principală, un șanț de dren și au fost amenajate zone decorative cu plante. În ultima zi s-a organizat o chemare la clacă, unde echipei de bază i s-a alăturat un grup de 25 de copii care au sădit plante decorative.

1. Aspect din timpul atelierelor de educație pentru patrimoniu desfășurate la Casa George Enescu din Mihăileni, foto: arhiva Pro Patrimonio.

- 23 - 29 august: 45 de copii din Mihăileni și așezările apropiate au explorat prin proiecte și experimente practice și artistice lumea plantelor și universul sonor înconjurător. Copiii au construit prese de plante, jardiniere și caiete cu hârtie manuală imprimată sau impregnată cu plante, au învățat despre pigmenți naturali și printurile botanice. Experiențele au fost întregite de explorări sonore mai detaliate ale vocii în raport cu sunetele „obișnuite” ce ne înconjoară zilnic și a instrumentelor construite în raport cu diferite proprietăți ale esențelor de lemn. Sfârșitul atelierelor a fost dedicat întregii comunități, fiind deschis cu jocuri și concursuri sportive, un concurs culinar cu premii, o proiecție de film și un concert organizat de grupul Academiei de Muzică de la Casa Enescu.
- Noiembrie: Prin intermediul unui film scurt s-a realizat o documentare integrală a „Atelierelor de peisaj, artă și sunet”, ateliere care au pus împreună copii, meșteri, adulți și tineri profesioniști, artiști invitați sub umbrela explorării, transformării și activării continue a unui ansamblu cu valoare memorialistică și arhitecturală de importanță locală, națională și europeană, Casa Enescu din Mihăileni.
- Noiembrie: Am creat „Caietul Casei Enescu”. Acesta este disponibil atât în biblioteca de resurse online a fundației, cât și în format fizic la Casa Enescu. Caietul este conceput ca un instrument de explorare interactivă a Casei Enescu și a împrejurimilor acesteia, dedicat vizitatorilor ce poposesc în zonă pentru una sau mai multe zile.



1, 2, 3. Aspecte din timpul atelierelor de educație pentru patrimoniu, desfășurate la Casa George Enescu din Mihăileni, foto: arhiva Pro Patrimonio.

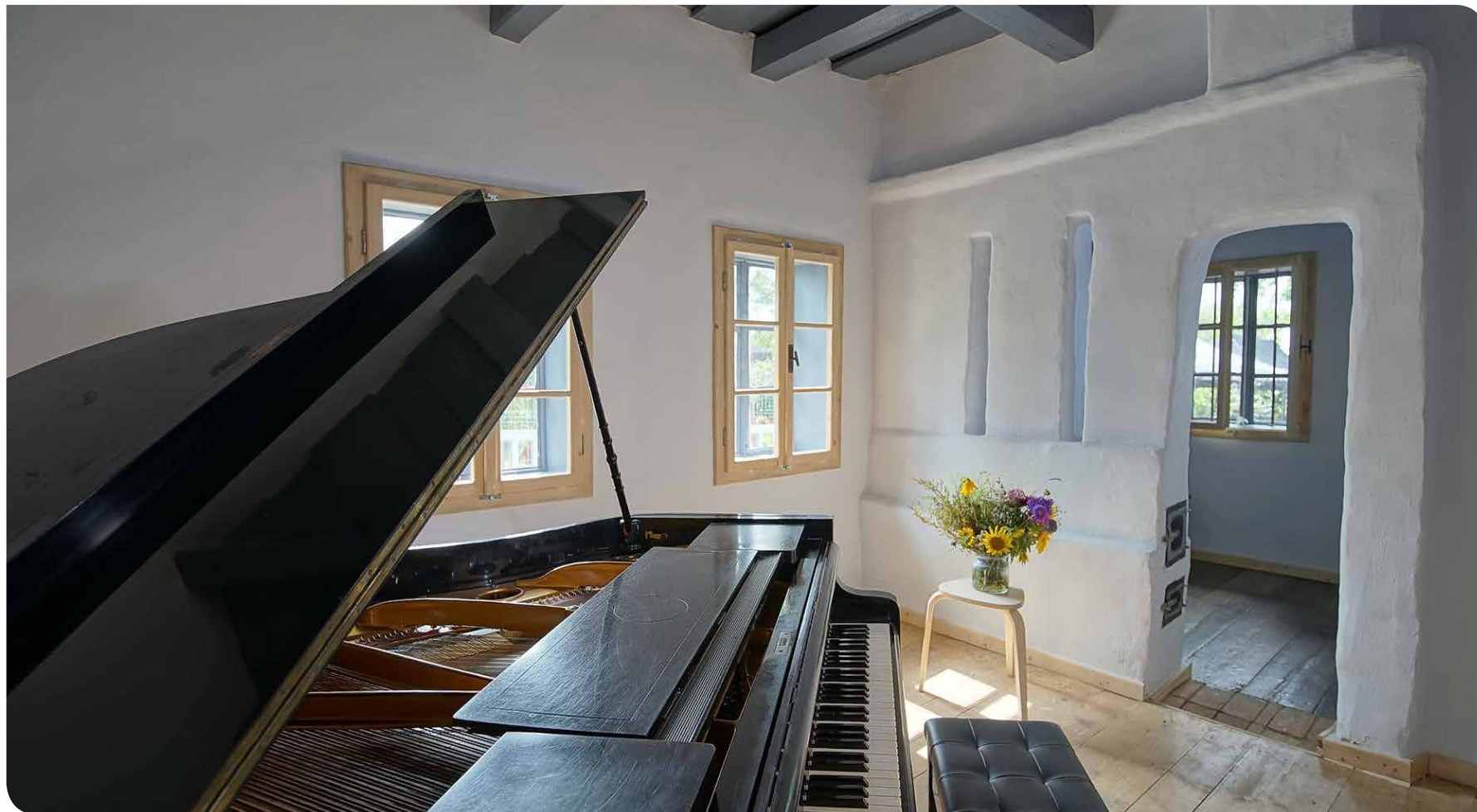
Atelier de meșteșuguri la Conacul Neamțu din Olari

- Februarie: 15 copii din comunitatea Olari au luat parte, sub îndrumarea doamnei profesoare Liliana Chera, la un atelier de imaginare a unor scenarii de folosire a viitorului conac restaurat. Copiii au realizat o serie de cărți poștale cu secțiuni și vederi ale viitoarelor spații comunitare din conac și au bricolat o cutie poștală livrată sub forma unui kit cu instrucțiuni de asamblare, deschisă personalizărilor multiple și folosirii practice.
- 8 - 12 septembrie: S-a desfășurat la conac un nou atelier non-formal de educație pentru patrimoniu dedicat copiilor din Olari. Acesta este al șaisprezecelea atelier desfășurat la Olari din 2016, de când conacul a intrat în proprietatea și administrarea Fundației Pro Patrimonio, până acum. Pe parcursul celor cinci zile, copiii au explorat și experimentat meșteșugurile, materialele și gusturile locului. Au aflat cum să folosească diverse tehnici de imprimare cu plante pe suport textil și de hârtie și au intrat în contact direct cu trei meșteri locali. Aceștia i-au inițiat în meșteșugurile cele mai renumite ale zonei: olăritul, cioplitul în lemn și împletitul papurei. Săptămâna s-a încheiat cu o expoziție de lucrări, o seară de film și un concurs culinar deschis întregii comunități.



1, 2. Aspecte din timpul atelierelor de educație pentru patrimoniu, desfășurate la Conacul Neamțu din Olari, foto: arhiva Pro Patrimonio.

Casa Enescu



Proiectul de reabilitare a Casei lui George Enescu din Mihăileni, BT, a pornit în 2013 din inițiativa pianistei Raluca Știrbă, președinta Societății Internaționale George Enescu din Viena. Clădirea din chirpici nu are doar valoare memorială, ea este și o expresie a arhitecturii vernaculare a primei jumătăți a secolului al XIX-lea.

Începând din 2014, Fundația Pro Patrimonio a coordonat procesul de conservare, implicând voluntari din toată țara, comunitatea și administrația centrală și locală. Prin reabilitarea Casei lui Enescu s-a creat **Academia Internațională de Muzică și Studiul Sunetului „George Enescu” din Mihăileni**.

Academia va implica muzicieni din toată lumea, dar și copiii din zonă, oferindu-le șansa la educație de calitate și un mediu cultural aproape de casele lor. Pianul existent în casă acum, un Bösendorfer din 1928, este și el o donație: i-a aparținut filosofului Mircea Vulcănescu. Urmașele sale, Sandra și Măriuca Vulcănescu, prin Despina Slătineanu, l-au donat Vandeii Sturdza, care, la rândul său, l-a donat Casei George Enescu. La începutul anului 2020, împreună cu UiPath Foundation, am lansat printr-un parteneriat programul **Academia de Muzică și Educație pentru Copii**, derulat în Casa George Enescu din Mihăileni. Scopul acestui proiect este acela de a dezvolta potențialul copiilor din comunitățile rurale apropiate și utilizarea casei George Enescu, monument istoric, în scop educațional.



1. Interiorul după restaurare cu pianul Bösendorfer din 1928, foto: Camil Iamandescu. 2. Casa George Enescu din Mihăileni, cca 1920, arhiva Dr. Ștefan Botez. 3. Situația casei în 2014, înainte de începerea lucrărilor de restaurare, foto: arhiva Pro Patrimonio; 4. Casa Enescu după restaurare, 2020, foto: Camil Iamandescu.

Programul „Academia de Muzică și Educație pentru Copii”

- Ianuarie: Continuăm încă un an parteneriatul strategic cu UiPath Foundation pentru programul „Academia de Muzică și Educație pentru Copii” în comunitățile din jurul Casei George Enescu din Mihăileni.
- Ianuarie – mai: Grupul de 24 de copii din programul de educație muzicală cu care am pornit la drum din 2020 participă la lecții online săptămânale. Profesoara de muzică le cultivă treptat creativitatea și sensibilitatea artistică și îi ajută să-și dezvolte abilitățile de utilizare a instrumentelor muzicale.
- Lunie: Muzica lui Enescu s-a auzit din nou în Casa de la Mihăileni în interpretarea Outis Quartet, patru tineri muzicieni care au studiat Cvartetul Nr. 2 de Enescu.
- Lunie – august: După o lungă perioadă în care au lucrat preponderent online, de când restricțiile pandemice s-au ridicat, copiii s-au reîntâlnit în grupe mici, pe comunități sau în curtea Casei lui George Enescu, cu toții. S-au bucurat să-i cunoască pe tinerii din Outis Quartet, alături de care și-au testat cunoștințele muzicale și au descoperit sunete și instrumente noi și au avut parte și de o vizită a profesorilor de la Inspectoratul Școlar din Botoșani.
- 29 august: Concert pe prispa Casei George Enescu, sub îndrumarea profesoarei de muzică Paula Gavriluță, la finalul „Atelierului de Peisaj și Sunet”.
- Octombrie: Am întreprins lucrări de reparații la Casa Enescu după daunele produse de ploile agresive din vară. Am toaletat copacii și am tăiat un arbore afectat de fulgere ce putea pune în pericol casa. Am realizat o pergolă în spatele casei.
- Am angajat un tânăr din Mihăileni ca administrator al Casei Enescu. Ca orice locuință nelocuită, casa are mare nevoie de o grijă permanentă, observare atentă și întreținere pentru a nu se degrada lent.
- Noiembrie: Am pavat cu pietriș aleea săpată și acoperită cu geotextil ca spațiu-amfiteatru pentru evenimentele din vară. Locul este larg și ofertant și invită la activități afară. Pregătirile pentru sezonul rece și umed au inclus și realizarea unor guri noi de ventilație pentru subsol deoarece aduna prea multă umiditate.
- Decembrie: Am tipărit cartea „Introducere în ABC-ul muzical. Ghid educativ pentru profesori și părinți” de Diana Brătan, publicație disponibilă atât în biblioteca de resurse online a fundației, cât și în format fizic la Casa Enescu.

Școala de peisaj, artă & sunet de la Casa Enescu



1. Vizualul campaniei de promovare pe social-media a „Școlii de sunet, artă și peisaj la Casa Enescu”.
2. Aspect din cadrul lecțiilor Școlii de Muzică pentru Copii.
3. Amenajarea cu pietriș a curții Enescu.
4. Detaliu de interior al „Caietului casei Enescu”.
5. Detaliu de copertă al cărții „Introducere în ABC-ul muzical” de Diana Brătan, design grafic: Mona Petre.



Concerte pe Siret

- 18-21 august: S-a desfășurat prima ediție a proiectului „Concerte pe Siret”, inițiat de Fundația Pro Patrimonio în trei localități de pe malul stâng al Siretului: în grădina Casei George Enescu de la Mihăileni, la Conacul Miclescu de la Călinești și la Conacul Moruzi de la Vârfu Câmpului. Pe parcursul celor patru zile de evenimente au concertat 30 de muzicieni în fața unui public de peste trei sute de persoane. Concertele au fost dedicate memoriei lui George Enescu, de la a cărui naștere s-au împlinit 140 de ani. S-a reușit promovarea valorilor regiunii Siretului de Nord, completarea ofertei culturale locale cu o propunere de înaltă ținută artistică prin concertele muzicienilor și atingerea unui public de multe ori ignorat de autorități și responsabili locali.
- În aceeași perioadă, colateral proiectului „Concerte pe Siret”, arhitectul peisagist Nicolas Triboi a desfășurat o expediție antropologică și peisageră pe râul Siret, dorind ca prin desene, capturi sonore și dialoguri cu oamenii locului să realizeze o radiografie modernă a stării de sănătate a râului.

Parteneriat cu „Future Acceleration Program”

- Pe tot parcursul anului am oferit asistență în cadrul „Future Acceleration Program”, realizat de către UiPath Foundation, program prin care 29 de copii din familii vulnerabile social din trei comunități de lângă Casa Enescu beneficiază de burse lunare, cursuri săptămânale la limba și literatura română, matematică și limba engleză, sprijin material constând în rechizite școlare, cărți, jocuri, îmbrăcăminte și încălțăminte de sezon, materiale sanitare, pachete cu alimente și cadouri de Crăciun, tablete cu programe dedicate și suport să le poată folosi în siguranță, asistență medicală. În cadrul programului, copiii au participat și la U&I Summer Camp – tabăra de vară de două zile organizată la Mihăileni, precum și la diverse activități de dezvoltare a competențelor digitale și de educație non-formală.



Aspecte din cadrul evenimentelor „Concerte pe Siret”:

1. Concert al cvartetului Outis în Casa Enescu.
2. Concert Simina Ivan, Raluca Știrbăț și Rudolf Leopold la Conacul Miclescu, Călinești (BT).
3. Concert Raluca Știrbăț și Rudolf Leopold la Casa Enescu.
4. Afișele evenimentului; 5. Standul mobil Cărturești în curtea Casei Enescu.

Foto: Ionuț Iosub

Vila Golescu



Vila și parcul dendrologic Golescu din Câmpulung Muscel, AG, aflate în proprietatea Pro Patrimonio, reprezintă un ansamblu arhitectural și peisager excepțional. El oferă un model viu de salvare, cunoaștere și întreținere a moștenirii culturale prin diverse moduri de folosire și locuire.

În urma donației făcute de Irina Maria Golescu (†2002), fundația a primit misiunea de a conserva, studia și promova valori de patrimoniu, preluând nu numai ansamblul arhitectural și peisager, ci și tot mobilierul original, diverse obiecte de uz zilnic, tablouri, artă decorativă, covoare, corpuri de iluminat, biblioteca, scrisorile și arhiva familiei.

Pro Patrimonio încearcă să reutilizeze un moment istoric nu prin muzeificare, ci prin locuire și integrare în viața cotidiană. Acesta este unul dintre primele exemple practice, adaptate în timp la contextul local,

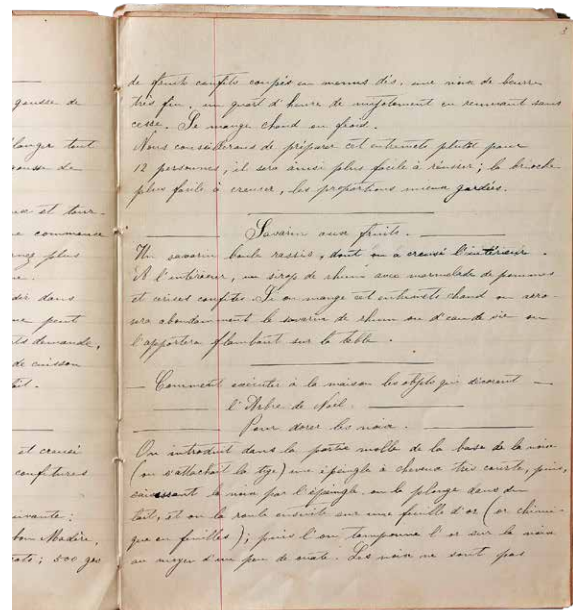
cu care s-a confruntat fundația, încercând să-și implementeze strategia de conservare și protecție a patrimoniului și a peisajului. În viziunea Pro Patrimonio, ansamblul Golescu funcționează ca un Observator de Peisaj Cultural, cu toate componentele sale (natural, modificat antropic – arhitectură, peisagistică, valori sociale, relații comunitare, practici de locuire etc.), prin intermediul proiectelor și atelierelor desfășurate anual.

Vasile Golescu (1875-1920), tatăl surorilor gemene Golescu, construiește vila cu parter și etaj în 1909, cu rol de casă de vacanță, pe dealul vestic, cu vedere spre orașul Câmpulung Muscel, numind-o Vila Ștefan, în amintirea fiului său mort în timpul războiului de la 1914. Inginer silvic, absolvent în 1897 al École des Eaux et Forêts de Nancy, Vasile Golescu a conceput parcul terasat din jurul casei (*un parc jardin*), adaptând specii exotice și rare, aduse la începutul secolului trecut din străinătate, pornind de la o pădure naturală.



1, 2. Vila Golescu din Câmpulung Muscel, foto: Cristian Radu.

- Martie: Vila Golescu găzduiește **prima sesiune a burselor de creație literară Cărturești**.
- Iunie: Pro Patrimonio a participat cu două proiecte în cadrul programului european „Rendez Vous Aux Jardins”, având tema „Transmiterea Cunoașterii”. Ziua Porților Deschise în parcul istoric de la Vila Golescu din Câmpulung Muscel a consolidat importanța ansamblului în comunitatea locală.
- Decembrie: Are loc o amplă acțiune de curățire pe taluzuri de vegetația crescută abundant și întreținere a parcului în vederea pregătirii pentru iarnă și a eliminării riscurilor de crengi sau copaci rușiți la vânturi sau furtuni puternice.
- Tot în luna decembrie, am câștigat un proiect co-finanțat de AFCN, dedicat în special recuperării experimentale a patrimoniului culinar din arhiva Vilei Golescu. Proiectul **Jurnal culinar Maria Cantili Golescu – rețete, gusturi, obiecte și experimente** se va desfășura în 2022 la Vila Golescu, cuprinzând și o componentă educațională, alături de reactivarea colecției de design și meșteșug Honest Goods.



1. Detaliu din caietul de rețete al Mariei Cantili, 1900.
2. Monograma Mariei Cantili din caietul de rețete.
- 3, 4. Finaliștii burselor de creație literară Cărturești, Andrei Dósa și Ștefania Mihalache.
5. Ziua Porților Deschise din cadrul evenimentului internațional „Rendez-vous aux jardins”.

Pagina alăturată: Detaliu din pliantul Ansamblul Golescu. Observator de Peisaj Cultural în Câmpulung Muscel.



Conacul Neamțu



O mare parte dintre conacele din zona sudică a României au dispărut în ultimii 30 de ani din cauza procesului defectuos de retrocedare a proprietăților, a dezinteresului și a educației precare față de patrimoniu, manifestat atât din partea autorităților publice, cât și din partea populației.

Conacul Neamțu din satul Olari, OT, (referință istorică din 1841, probabil înainte de 1800), inclus în Lista Monumentelor Istorice, reprezintă unul dintre puținele exemple de arhitectură civilă păstrată în sudul României. Conacul face parte din Ansamblul Conacul Neamțu, pe terenul aflat în proprietate regăsimu-se clădirea conacului, o magazie de cereale, o ghețarie, o cantină din perioada comunistă, urme parțiale ale fostelor grajduri și anexe.

Donat către Fundația Pro Patrimonio în 2016, conacul este în stare de degradare, fiind vandalizat și neglijat multă vreme. Ca urmare, acesta necesită lucrări ample și urgente de conservare și consolidare, constituind un exemplu practic cu care se confruntă Pro Patrimonio în implementarea strategiei sale de salvare a patrimoniului cultural și integrare în comunitate.

În acest caz, fundația a adoptat următoarea metodă de intervenție: conservare și reabilitare graduală, pas cu pas; ateliere de educație pentru copii; ateliere de educare și sensibilizare pentru adulți; integrarea comunității; crearea în timp a unui posibil centru regional pentru studii experimentale și educație.

În prezent, Pro Patrimonio se confruntă cu următoarea problemă: un proces de lungă durată cu multe necunoscute; fonduri insuficiente; un loc îndepărtat din Oltenia;

căutare complexă a unui model economic sustenabil pentru conac și teren; satul este amplasat într-o zonă săracă, preponderent agricolă (cereale, viticultură), cu tendințe de deșertificare din cauza schimbărilor climatice; în localitate se manifestă o puternică îmbătrânire și depopulare.

Conacul constituie un element de reper în peisajul cultural al satului și al zonei.



1. Conacul Neamțu din Olari după lucrările la fațadă, în vara lui 2021, foto: Cătălin Georgescu.

2. Începutul lucrărilor la fațadă, foto: arhiva ProPatrimonio.

„Centrul Experimental de Studii și Educație de la Conacul Neamțu din Olari”

- Ianuarie: Parteneriatul dintre Fundația Pro Patrimonio și UiPath Foundation se extinde cu un nou proiect – „Centrul Experimental de Studii și Educație de la Conacul Neamțu din Olari”. Prin acest program se urmărește dezvoltarea unui ecosistem educațional sustenabil în județul Olt, în comunitățile din proximitatea Conacului Neamțu, în paralel cu continuarea lucrărilor de restaurare (și refuncționalizare) a monumentului istoric.
- Martie: Grupa de copii cu care am mai avut activități educaționale pe parcursul ultimilor ani la Conacul Neamțu primește un kit creativ de fabricat cutii poștale.
- Tot în această perioadă, realizăm un plan de plantări experimentale cu semințe de plante istorice pe terenul agricol din jurul conacului. Colaborăm în acest sens cu Ierburi Uitate, un proiect independent de explorare botanică din perspectiva arheologiei culinare, cu accent pe plantele alimentare din flora spontană uitată sau pierdute de gastronomia contemporană.
- Aprilie: Pregătiri de răsaduri în noua Grădină experimentală de la Conacul Neamțu; crowdfunding pentru forarea și realizarea unei fântâni în curtea conacului.
- Iunie: Analizăm activitatea din Grădina experimentală. Sursele de semințe nu au fost cele mai bune și au răsărit parțial. Vom avea porumb colorat, dar vom planta și porumb local și dovleci. Solul este în continuare arid, nu reține apa.
- Tot acum, cu sprijinul finanțării obținute în cadrul concursului de proiecte la Timbrul Monumentelor Istorice al Institutului Național al Patrimoniului din 2020 am realizat și depus pentru avizare proiectele necesare obținerii autorizației de construire.
- Octombrie: Cu sprijinul ROMCIM, la Grădina experimentală a conacului au fost făcute lucrările de toamnă, astfel încât la primăvară să avem un teren pregătit pentru agricultură.
- Noiembrie: Am arat toate zonele folosite anterior pentru lucernă și alte încercări de cultivare, pregătind în felul acesta grădina pentru experimentele de anul viitor. Ne propunem să continuăm să testăm plantarea unor soiuri de plante utile pentru o grădină productivă care să reziste la secetă.

1. Lucrări la grădina și la fațada conacului, în primăvara lui 2021, foto: arhiva Pro Patrimonio.
2, 3. Semințe de porumb din soiuri istorice, foto: Mona Petre.
4, 5. Recolta din grădină, toamna lui 2021, foto: arhiva Pro Patrimonio.



Conacul în plin șantier

- Martie: Pentru debutul șantierului, de la începutul lunii aprilie, se repară și se completează ferestrele conacului și a fost semnat contractul cu o firmă specializată în restaurarea fațadelor conacului.
- Aprilie: Meșterii lucrează intens la fațadele conacului.
- Iunie: Refacerea finisajului de fațadă al conacului înaintează. Peste tencuiala de var meșterii au observat un strat subțire mai dur care a ajutat ca profilele trase să aibă muchii drepte. Am analizat acest strat cu ajutorul Universității Tehnice de Construcții din București ca să îi înțelegem mai bine structura și compoziția și am realizat un test de glet de var la fața locului. Pro Patrimonio Franța a donat și trimis cremoanele ferestrelor pentru conac, un sistem de închidere al ferestrelor pe care nu l-am mai putut găsi în România.
- Iulie: Continuă lucrările de reparație a fațadelor. S-au fixat tocurele noi pentru ferestrele conacului pentru a putea monta cercevele noi. Mulțumită eforturilor și sprijinului din primăvară, conacul are o fântână nouă, care ne permite acum să facem față secetei care deja s-a instalat în zonă. În ciuda ploilor puternice care au avut loc în țară, în Olari a plouat foarte puțin, iar terenul este foarte uscat.
- Octombrie: Au fost amplasate ferestrele și conacul se pregătește pentru sezonul rece prin amplasarea unor protecții pe timp de iarnă în frumoasa loggie cu mozaic în tehnică romană de la etaj.
- Am recuperat fântâna ce exista în curtea Conacului Neamțu de la Olari, înainte de 1949. Aceasta a fost mutată în perioada comunistă, dar recuperată și returnată acum în memoria domnului Șerban Neamțu, ultimul proprietar al conacului.
- Noiembrie: Mulțumită donației doamnei Sînziana Coșeru, fiica domnului Neamțu, conacul a primit în acest final de toamnă burlane și jgheaburi noi.



Parteneriat cu „Future Acceleration Program”

- Iunie: Alături de partenerii de la UiPath Foundation, am vizitat școlile și comunitățile din jurul Conacului Neamțu.
- Iulie: 20 de copii din familii vulnerabile din Bârza și Osica de Sus s-au alăturat programului educațional Future Acceleration Program. Copiii de gimnaziu vor beneficia de sprijin integrat menit să le asigure accesul mai bun la educație și vor participa la activități educaționale online și offline, unele chiar în curtea conacului.
- Septembrie: Am găzduit la Olari U&I Summer Camp, tabăra organizată de UiPath Foundation pentru copiii din Future Acceleration Program, pentru care Pro Patrimonio acordă suport. Cei 20 de copii au petrecut două zile intense de activități creative și recreative, de la programarea unui oraș inteligent la experimente științifice, de la realitatea virtuală la roboți și activități sportive, alături de voluntari, trainerii și echipele celor două fundații.



1, 2, 3. Aspecte din timpul U&I Summer Camp, tabără organizată la Conacul Neamțu din Olari în cadrul „Future Acceleration Program”, foto: Cătălin Georgescu.

Pagina alăturată: lucrări la fațadă (burlane și jgheaburi noi), 2021, foto: arhiva Pro Patrimonio.

SOS patrimoniu

- Martie: Facem lobby alături de alți specialiști din domeniu și societatea civilă pentru ca Primăria Generală a Capitalei să voteze suspendarea timp de un an a PUZ-urilor coordonatoare ale sectoarelor 2, 3, 4, 5 și 6. Acordăm interviuri prin Raluca Munteanu și Șerban Sturdza. În urma tuturor acestor presiuni publice, PUZ-urile au fost amânate.
- Mai: Am trimis o cerere de clasare de urgență pentru imobilul din str. General Ernest Broșteanu nr. 25-27, adresată către Direcția pentru Cultură a Municipiului București. Pe 9 iunie 2021 aceasta a răspuns cu o scrisoare de declanșare a procedurii de clasare.
- Iunie-iulie: Pentru a veni în ajutorul celor care ne întreabă cum se repară tencuielile interbelice, am creat pe website un serial despre modalități practice și modalități de intervenție pentru diferite situații. În prezent, avem în lucru un studiu de reparații la un soclu de gard din simlipiatră buceardată, care era desprinsă și fisurată, și curățirea desenelor graffiti de pe diferite tipuri de tencuieli.
- Iulie: Am trimis o scrisoare deschisă către Guvernul României pentru a susține valoarea Universală a Roșiei Montane, reconfirmată la 10 ani de la primul studiu dedicat.
- Septembrie: Pro Patrimonio a solicitat entităților de profil declanșarea procedurii de clasare de urgență în categoria monument a descoperirilor arheologice din satul Sutoru, com. Zimbor, județul Sălaj - punct Gura Căpușului. Autoritățile locale au pornit procedura de clasare în grupa A.
- Noiembrie: În ciuda strădaniilor, Spitalul Stamate din Fălticeni a fost demolat. Fundația Pro Patrimonio s-a alăturat efortului comun de salvare cu o cerere de clasare. Din păcate, răspunsul primit din partea Direcției Județene pentru Cultură Suceava a motivat un viciu de procedură.
- Tot acum, pe un fundal de lobby prin care arhitectul Șerban Sturdza a militat constant pe parcursul anilor, Hanul Solacolu din București este salvat. Consiliul General al PMB a votat proiectul de hotărâre de expropriere și va începe punerea în siguranță în regim de urgență.



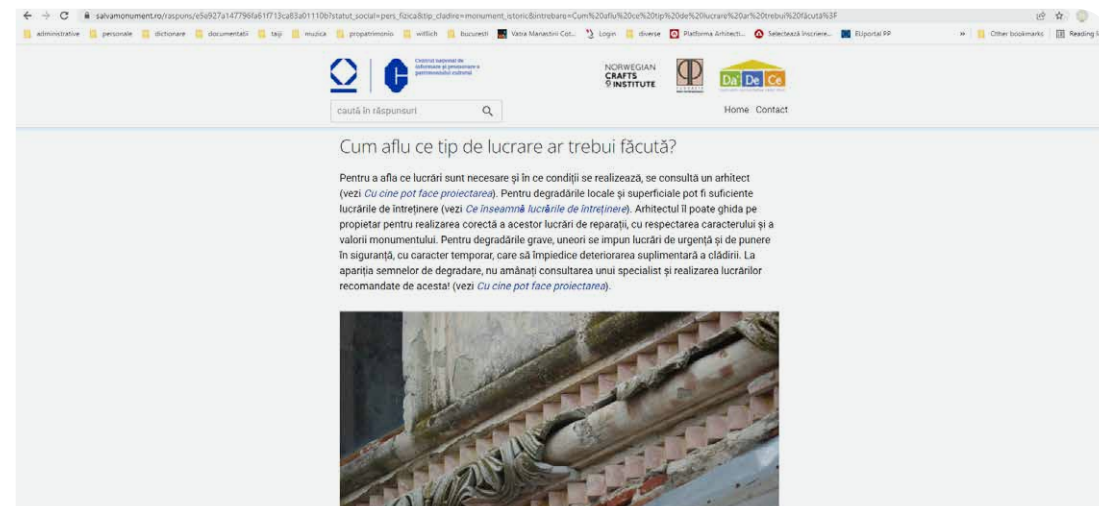
1. Clădirea din str. G-ral Ernest Broșteanu 25-27, București, foto: arhiva Pro Patrimonio.
2. Vechiul Spital din Fălticeni, foto: arhiva Pro Patrimonio.
3. Peisaj minier din Roșia Montană; foto: Adrian Petri.
4. Situl arheologic Sutoru (SJ), captură video: Cristian Marius Man.

Ghid de Salva-Monument

- Februarie – octombrie: Fundația Pro Patrimonio realizează o platformă online interactivă – Ghidul Salva-Monument – pentru a fi integrată în programul amplu „In-Herit: Centrul național de informare și promovare a patrimoniului cultural”, realizat de Institutul Național al Patrimoniului. Pentru crearea acestui ghid am pornit să investigăm printr-un sondaj online tipurile de situații și probleme pe care persoanele interesate de reabilitarea sau recondiționarea unor clădiri istorice sau monumente arhitecturale din zone urbane și rurale le pot întâlni. Am lansat aplicația web și ghidul omonim. În 7 octombrie, am prezentat publicului din Constanța funcționalitățile și componentele instrumentului online Salva-Monument.
- În luna noiembrie a participat la o primă dezbatere publică online din acest proiect cu tema „Cum aducem aproape oamenii de patrimoniul cultural?”

Programe de rezidențe

- Martie: Prima sesiune a burselor de creație literară Cărturești, în parteneriat cu Asociația Maria & Pro Patrimonio, s-au derulat în luna martie la Vila Golescu. Cei doi bursieri, Andrei Dósa (roman), Ștefania Mihalache (proză scurtă), au locuit timp de o lună și s-au dedicat fiecare în parte scrisului. Romanul scris de Andrei Dósa, *Multă forță și un dram de gingășie*, a fost publicat în primăvara anului 2021, la scurtă vreme după încheierea rezidenței de creație de la Câmpulung Muscel. Este prima carte din cadrul programului de burse și rezidențe Cărturești care vede lumina tiparului.
- Octombrie: Are loc prima rezidență muzicală din cadrul „Academiei de Muzică și Studiul Sunetului” desfășurată de Outis Quartet la Casa George Enescu din Mihăileni.
- Noiembrie: S-a încheiat cea de a doua sesiune ale Bursei de creație literară Cărturești prin jurizarea celor 131 de înscrieri. În luna aprilie 2022 vom găzdui la Vila Golescu din Câmpulung Muscel alte două rezidențe literare.



1. Captură din platforma salvamonument.ro.
2, 3. Aspecte din cadrul evenimentului „Rendez-vous aux jardins”, 2021.
4. Romanul bursierului Andrei Dósa, conceput la Vila Golescu.

	Euro	Sponsori / Finanțatori	
Educație pentru patrimoniu	28.770		11,52%
Școala de peisaj, artă și sunet	28.770	AFCN/ donatori și sponsori privați	11.52%
Casa George Enescu	71.530		28.65%
Concerte pe Siret	19.460	Donatori și sponsori privați/membri	7.79%
Academia de muzică pentru copii + Future Acceleration Program	52.070	Donatori și sponsori privați/membri	20.85%
Conacul Neamțu din Olari	87.850		35.18%
Grădina experimentală	950	Donatori și sponsori privați/membri	0.38%
Lucrări restaurare fațadă	60.260	Donatori și sponsori privați/membri	24.13%
Centrul Experimental de Studii și Educație + Future Acceleration Program	26.640	Sponsori privați/membri	10.67%
Vila Golescu din Câmpulung Muscel	10.070		4.03%
Locuire istorică	7180	Experience Transylvania	2.88%
Rezidență literară	2890	Fundația Cărturești	1.16%
SOS patrimoniu	6700		2.68%
In-Herit	6700	prin parteneriat cu INP în cadrul unui grant SEE	2.68%
Administrație	44.770	Premiul Europa Nostra/ Donatori și sponsori privați/ membri	17.93%
Total	249.690		

Parteneri, sponsori și finanțatori 2021

UiPath Foundation

Prebet Aiud

ROMCIM

IMSAT

Administrația Fondului Cultural Național

Caroline D'Assay

Grădinile Bilcești, Câmpulung Muscel

Societate Dezvoltare Comercial Sudului (SDCS)

Mr Robin Hardie

Institutul Național al Patrimoniului

Tuca Zbârcea & Asociații

Fundația eMAG

Elsaco

Vestra Industry

Formens

Electroalfa

Hidroplasto

Five Continents Group Botoșani

Lacto Solomonescu

Librăriile Cărturești

Susține

Datorită suportului remarcabil al membrilor fundației, cât și eforturilor susținute de atragere de fonduri, proiectele derulate în 2021 de Pro Patrimonio au fost posibile.

Donațiile, oricât de mari sau de mici, sunt vitale pentru continuarea activității fundației.

propatrimonio.org/donate/

Începând cu 2021, aveți o ocazie unică prin care beneficiați de drepturi egale și gratuite în întreaga rețea **International National Trusts Organisation Places**, beneficiind de tariful nostru redus de membru Pro Patrimonio. Susțineți activitățile esențiale ale fundației prin plata anuală a taxei minime de 300 lei / 60 euro care va acoperi perioada 1 Ianuarie - 31 decembrie 2022.

Orice membru cotizant român va plăti mult mai puțin pentru privilegiile de acces în rețeaua INTO Places în comparație cu membrii din Marea Britanie, Italia, Canada etc. Un membru solicitant Pro Patrimonio român se califică automat pe el / ea sau întreaga familie pentru drepturi de acces complet gratuite sau - în anumite locații - cu reduceri semnificative la proprietăți. Doar în Marea Britanie, de exemplu, National Trust deține aproape 250.000 de hectare de teren, 780 de mile de coastă, peste 200 de case istorice, 41 de castele și capele, 47 de monumente și mori industriale, locuri de fabrici și mine, 9 faruri, 56 de sate, 39 de case publice și 25 de hambare medievale.

Vă rugăm ca în cazul plății prin ordin bancar să ne trimiteți un email pe adresa **propatrimonio.romania@gmail.com** cu numele dumneavoastră și adresa de mail de contact pentru a vă putea mulțumi și ține la curent cu activitățile noastre.

propatrimonio.org/donate/ce-poti-face-tu-2/devino-membru/



www.propatrimonio.org
fb.com/fundatiapropatrimonio

Design grafic © Mona Petre